

1. kapitola: Co je to etika?

Před hodinou

Řekněte studentům, aby si přečetli výchozí texty a případovou studii (1. kapitolu)

- Na tabuli napište:
- Citát pro dnešní den zní: „Život je neustálý proces rozhodování se o tom, co uděláme.“ (Jose Ortega y Gasset) ¹. Souhlasíte s touto myšlenkou? Proč? Použijte alespoň jeden příklad ze života na vysvětlení vašeho stanoviska. Vaše odpověď by měla mít 100-150 slov.

Na začátku hodiny

Řekněte studentům, aby začali pracovat na úkolu, který je napsaný na tabuli.

1. kapitola

8 minut	Studenti pracují na úkolu z tabule. <i>Tip:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Upozorněte studenty, že jim zbývají 2 minuty a pak 30 sec do konce časového limitu.²</i>
4 minuty	Diskutujte o citátu. <i>Tipy:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhraňte si prostor na to, abyste se představili a vysvětlili, co budete v tomto kurzu od žáků očekávat. • <i>Pokud se rozhodnete věnovat seznamování více času, můžete dělat interview ve dvojicích a potom nechat představit jednotlivce z dvojic sebe navzájem.</i> • <i>Příklady otázek, které studenti mohou použít při rozhovoru:</i><ul style="list-style-type: none"> • <i>Který je tvůj nejoblíbenější předmět nebo koníček? Proč?</i> • <i>Co chceš dělat, až dostuduješ?</i> • <i>Máš doma nějaké zvíře? Jak se jmenuje?</i> • <i>Kdybys měl možnost splnit si jedno přání, co by to bylo?</i> • Vyzvěte studenty, aby vyjádřili svůj názor na výše uvedený citát. • Ti, co souhlasí, ať dají palec nahoru a ti co nesouhlasí, ať ukáží palec dolů. • Vyberte pár dobrovolníků, aby zdůvodnili své stanovisko.
5 minut	<i>Tipy při přechodu na další hodinu:</i>

¹ Cook, J. (Ed.). (1997). The Book of Positive Quotations. Minneapolis: Fairview Press.

² Části psané kurzívou slouží jako jedna z možností, jak zefektivnit výuku. Je jen na Vás jestli našeho doporučení využijete.

	<p>Vysvětlíte studentům, že končíte tuto diskusi, ale že následující téma je s tímto úzce spjato.</p> <p>Mindmapping (mapování mysli):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyberte studenta – dobrovolníka, který napíše doprostřed tabule velkými písmeny ETIKA. • Zeptejte se studentů, co si vybaví pod tímto slovem. • Dobrovolník zapisuje odpovědi spolužáků na tabuli kolem slova ETIKA.
6 minut	<p><i>Tipy při přechodu na další část hodiny:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlíte studentům, že nyní budou pracovat ve skupinkách, ale že se k tématu na tabuli ještě vrátíte. • Rozdělte studenty do skupinek po třech. <p>Skupinová práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Každá skupina má tři minuty na to, aby vymyslela co nejvíce situací, kdy se musí rozhodovat. Můžete jim pomoci tím, že uvedete několik příkladů: <ul style="list-style-type: none"> • Jaké kamarády si vybíráte? • Děláte poctivě domácí úkoly? • Jak se oblékáte do školy? • Na konci třetí minuty studenti určí, která z jejich rozhodnutí jsou etická („ER“) a která nejsou („NER“). Na jejich dokončení budou mít další tři minuty. <p><i>Tipy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ujistěte se, že jste na tabuli napsali pokyny: <ul style="list-style-type: none"> • 3 minuty: brainstorming – příklady na rozhodování. • 3 minuty: označení rozhodnutí na etické („ER“) nebo neetické („NER“). • <i>Při každém úkolu upozorněte studenty na zbývající čas.</i>
5 minut	<p>Společně celá třída vytvořte definici „etického rozhodnutí“.</p> <p><i>Tipy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Požádejte studenty, aby používali slova a myšlenky z cvičení na mindmapping. • Vyzvěte studenty, aby vysvětlili rozdíl mezi etickými a neetickými rozhodnutími. • Snažte se, aby vysvětlení, co je to etické rozhodnutí bylo krátké, (jedna věta). Tato pracovní definice by měla studentům pomoci rozlišovat etická rozhodnutí od neetických.. • Nezapomeňte napsat na tabuli konečnou verzi definice. Studenti si ji zapíší do svých poznámek.
8 minut	<p>Podělte se o vaše zkušenosti s etikou a etickými rozhodnutími v podniku.</p> <p><i>Tipy:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Používejte autentické příběhy ze života. Každého člověka fascinují příběhy z první ruky s trochou humoru a zajímavými detaily. Nezapomeňte, že Vaše zkušenosti a vědomosti jsou důvodem, proč tohle děláte. Vy jste odborník!</i> • <i>Můžete si vybrat několik krátkých příběhů nebo jeden delší. Rozhodněte se, která metoda lépe zaujme a zároveň Vám bude vyhovovat.</i> • Myslete na svůj cíl: Podělit se o vědomosti a zkušenosti z reálného života, které jste osobně získali a které mají demonstrovat: <ul style="list-style-type: none"> • Vztah mezi etikou a podnikáním, • Vaše chápání termínu „etika v podnikání“, • Význam schopnosti rozeznat etické rozhodnutí. • <i>Dejte prostor otázkám. Otázky a odpovědi jsou obvykle nejdůležitější částí každé hodiny, resp. výkladu, protože přímo korespondují se zájmem a potřebami studentů.</i>
5 minut	<p><i>Tipy při přechodu k další části hodiny:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlete studentům, že v této části hodiny budete rozebírat 1. kapitolu případové studie, kterou si přečetli v rámci přípravy na dnešní hodinu. • Rozdělte studenty do skupinek po třech. • <i>Aby si studenti nemuseli měnit místa a hrkat židlemi, vyzvěte je, ať utvoří skupinku se spolužáky, kteří sedí blízko.</i> <p>Úkoly pro skupiny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Napište na tabuli: <ul style="list-style-type: none"> • „Vysvětlete, proč se problém v 1. kapitole případové studie týká etiky“. • Dejte alespoň třem skupinám prostor k vyjádření, aby prezentovali své názory a vysvětlení.
6 minut	<p>Přemýšlejte sami, diskutujte ve dvou, podělte se se všemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dejte studentům 1-2 minuty na individuální sestavení seznamu etických rozhodování ve škole. <ul style="list-style-type: none"> • Můžete uvést pár příkladů, abyste pomohli studentům začít: <ul style="list-style-type: none"> • Dali byste kamarádovi opsat domácí úlohu? • Pomlouváte lidi, které nemáte rádi? • Vyzvěte studenty, aby společně se sousedem spojili své seznamy a vymysleli další příklady (3 minuty). <ul style="list-style-type: none"> • Řekněte studentům, že mohou být vyzváni, aby obhájili svá etická rozhodnutí. • <i>Upozorněte studenty na zbývající čas.</i> • Vyzvěte některé dvojice, aby se podělily a své tři nejlepší příklady.

	<p><i>Tipy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dříve než začnou studenti prezentovat, vyberte dobrovolníka, který bude příklady zapisovat na tabuli.</i> • <i>Aby byla škála odpovědí pestřejší, nenechte dvojice opakovat stejné příklady.</i> <ul style="list-style-type: none"> • Poté vyzvěte studenty, kteří mají potřebu okomentovat seznam na tabuli. Také o svůj názor se podělte s třídou.
3 minuty	<p>Zadejte/ vysvětlete domácí úkol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasněte princip komunikace se zahraniční školou: <ul style="list-style-type: none"> • Skupiny studentů z každé země budou postupovat podle učebních osnov společně. • Třída bude rozdělena na několik skupin, které budou diskutovat o etických problémech se skupinami studentů z jiných zemí. <ul style="list-style-type: none"> • Nezapomeňte určit skupiny studentů v průběhu této hodiny, které zůstanou pokud možno už nastálo. • Jelikož studenti budou spolu komunikovat anglicky, ujistěte se, že v každé skupině je alespoň jeden student s velmi dobrou znalostí angličtiny. • Každá skupina si bude vyměňovat názory prostřednictvím emailu se skupinami studentů ze zahraničí. • To umožní studentům rozšiřovat jejich pohled na globální etické problémy a zároveň se zdokonalit v angličtině. • Nezapomeňte studenty upozornit, aby všechny zprávy byly zkompletované alespoň 3 dny před další hodinou (to proto, aby spolužáci z jiných zemí měli čas si své úlohy navzájem pročíst). • Na tabuli napište: <ul style="list-style-type: none"> • Posílání emailových zpráv do zahraničí <ul style="list-style-type: none"> • Napište několik příkladů etických dilemat, se kterými se musíte pravidelně potýkat. Co znesnadňuje vaše rozhodnutí? • Napište několik příkladů etických dilemat, která se vyskytují v podnikatelské sféře. V čem tkví jejich složitost? • Připravte se na následující hodinu: <ul style="list-style-type: none"> • Přečtěte si nové zprávy na emailu od studentů z jiných zemí. • Udělejte test (1. kapitola). • Přečtěte si 2. část případové studie a výchozí texty: „Věci, na kterých se můžeme všichni shodnout. Univerzální hodnoty”. • <i>Ujistěte se, že si studenti napsali zadání do svých poznámek.</i> • Dejte studentům kontakt, resp. emailovou adresu, aby Vás mohli oslovit, v případě potřeby.